

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 października 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. uchylił decyzję z dnia 19 sierpnia 2020 roku oraz na podstawie art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 84 ust. 1, 9 i 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że E. S. nienależnie pobrała świadczenia za okres od 1 maja 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku w łącznej kwocie 11.576,16 zł z tytułu renty rodzinnej (w tym jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie 1.100,00 zł). Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń świadczenia za ww. okres we wskazanej kwocie.

/decyzja - akta ZUS/

W dniu 27 listopada 2020 roku wnioskodawczyni reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez zwolnienie odwołującej od obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia za okres od 1 maja 2019 r. do 31 lipca 2019 r. oraz umorzenie postępowania w zakresie zwrotu nienależnego świadczenia za okres od 1 sierpnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Podniosła, iż z dniem 29 marca 2019 r. utraciła status studenta (...), o czym nie powiadomiła organu rentowego. W zakresie okresu od 1 maja 2019 r. do 31 lipca 2019 r. wniosła o zastosowanie instytucji odstąpienia od żądania zwrotu należności nienależnie pobranych przez odwołującego na podstawie art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast w zakresie okresu od 1 sierpnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. brak jest podstaw do stwierdzenia, iż pobranie świadczenia z tytułu renty rodzinnej było nienależne, albowiem od 1 sierpnia 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. była słuchaczem Policealnego Studium (...) w Ł. – prowadzonego przez Wyższą Szkołę (...) o Zdrowiu z/s w Ł. i uczęszczała do szkoły.

/odwołanie - k. 3-7/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 grudnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniosł o jego oddalenie. Podniósł, że wnioskodawczyni w spornym okresie nie kontynuowała nauki.

/odpowiedź na odwołanie - k. 30-31/

Na rozprawie w dniu 10 lutego 2021 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniosł o oddalenie odwołania.

/stanowiska 00:19:10 - płyta CD k. 43/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. S. urodziła się w dniu (...).

/bezsporne, odpis skrócony aktu urodzenia – k. 11 akt ZUS/

E. S. na mocy decyzji organu rentowego z dnia 25 lipca 2006 roku była uprawniona do dzielonej renty rodzinnej po zmarłym ojcu od 1 grudnia 2005 roku, tj. od dnia śmierci do 31 maja 2015 roku.

/bezsporne, decyzja – k. 100-101 akt ZUS/

W decyzji z dnia 25 lipca 2006 roku, doręczonej przedstawicielce ustawowej (matce) małoletniej wówczas wnioskodawczyni, zawarto pouczenie o obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia oraz o obowiązku osoby uprawnionej do renty rodzinnej powiadomienia organu rentowego o okolicznościach powodujących zawieszenie

prawa do renty tj. zaprzestanie uczęszczania do szkoły przez osobę powyżej 16 roku życia. Ponadto organ rentowy ustalił stały termin płatności renty, tj. 15 dzień każdego miesiąca.

/decyzja – k. 100-101 akt ZUS/

Decyzją ZUS z dnia 2 kwietnia 2007 roku, doręczonej matce małoletniej wówczas wnioskodawczyni, wnioskodawczyni przyznano prawo do jednorazowo wypłacanej kwoty w kwietniu 2007 r.

/decyzja – k. 102-103 akt ZUS/

Decyzje doręczane po 2006 roku matce małoletniej wówczas E. S. dotyczące przyznawania renty rodzinnej na dalszy okres, waloryzacji świadczenia, przeliczenia świadczenia, wznowienia wypłaty świadczenia również zawierały stosowne pouczenia oraz informacje o terminie płatności renty, tj. 15 dzień każdego miesiąca.

/decyzje k. 108-109, 116-117, 124-125, 150-151, 163-163v, 164-164v, 165-165v, 168-168v, 181-181v, 193-193v, 202-202v akt ZUS/

E. S. ukończyła 16 rok życia z dniem 3 maja 2015 roku.

/bezsporne/

Decyzją z dnia 2 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu wstrzymał wypłatę renty rodzinnej E. S. od 1 czerwca 2015 r. wobec ukończenia 16-go roku życia. Jednocześnie zobowiązano matkę małoletniej do dostarczenia aktualnego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki w celu ewentualnego wznowienia wypłaty świadczenia. Decyzja zawierała stosowne pouczenia.

/decyzja – k. 204-204v akt ZUS/

Kolejne decyzje doręczane matce małoletniej wówczas E. S. dotyczące wznowienia wypłaty świadczenia, podjęciu wypłaty świadczenia również zawierały stosowne pouczenia oraz informacje o terminie płatności renty, tj. 15 dzień każdego miesiąca.

/decyzje k. 207-207v, 209-209v., 212-212v, 219-220v akt ZUS/

E. S. ukończyła 18 rok życia z dniem 3 maja 2017 r.

/bezsporne/

Kolejne decyzje doręczane wnioskodawczyni dotyczące podjęcia wypłaty świadczenia, wstrzymania wypłaty świadczenia również zawierały stosowne pouczenia oraz informacje o terminie płatności renty, tj. 15 dzień każdego miesiąca.

/decyzje k. 222-223v, 226-227v akt ZUS/

Z dniem 1 października 2018 r. wnioskodawczyni rozpoczęła studia stacjonarne 1-go stopnia na Uniwersyteckie (...). Nauka na studiach miała trwać 6 semestrów. Planowany termin ukończenia studiów przypadał na dzień 31 października 2021 r.

/zaświadczenie z 21.09.2018 r. k. 232 akt ZUS/

Decyzją z dnia 25 września 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wznowił wypłatę renty rodzinnej wnioskodawczyni od 1 września 2018 r. do 30 września 2021 r. Decyzja zawierała stosowne pouczenia oraz informację o terminie płatności renty, tj. 15 dzień każdego miesiąca.

/decyzja k. 233-234v akt ZUS/

Z dniem 30 kwietnia 2019 roku E. S. została skreślona z listy studentów (...).

/zaświadczenie z 16.10.2019 r. – akta ZUS/

Od maja 2019 roku wnioskodawczynie przestała uczęszczać na zajęcia na studiach w związku ze skreśleniem jej z listy studentów.

/zeznania wnioskodawczynie 00:18:46 w zw. z 00:01:50, 00:09:46, 00:14:43 - płyta CD k. 43/

Wnioskodawczynie nie poinformowała organu rentowego o fakcie zaprzestania uczęszczania do w/w szkoły.

/bezsporne/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 23 października 2019 roku wstrzymał rentę rodzinną E. S. od 1 listopada 2019 r. z powodu przerwania nauki na studiach. Jednocześnie zobowiązano wnioskodawczynie do dostarczenia aktualnego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki w okresie maj-wrzesień 2019 r. pod rygorem naliczenia nadpłaty za ten okres. Decyzja zawierała stosowne pouczenia.

/decyzja – akta ZUS /

W dniu 15 października 2019 r. wnioskodawczynie zawarła z Policealnym Studium (...) w Ł. – prowadzonym przez Wyższą Szkołę (...) o Zdrowiu z/s w Ł. umowę o naukę w roku szkolnym 2019/2020. Umowę zawarto na okres od 31 sierpnia 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. Nauka miała odbywać się w systemie zaocznym. Słuchacz szkoły zobowiązał się regularnego, czynnego udziału w zajęciach dydaktycznych.

/umowa o naukę z 15.10.2019 r. – akta ZUS oraz k. 9-9v/

Decyzją z dnia 6 grudnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wznowił wypłatę renty rodzinnej wnioskodawczynie od 1 listopada 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Jednocześnie zobowiązano wnioskodawczynie do dostarczenia aktualnego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki w okresie listopad-grudzień 2019 r. pod rygorem naliczenia nadpłaty za ten okres. Decyzja zawierała stosowne pouczenia oraz informację o terminie płatności renty, tj. 15 dzień każdego miesiąca.

/decyzja - akta ZUS/

Wnioskodawczynie nie dostarczyła do organu stosownego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki w szkole.

/zeznania wnioskodawczynie 00:18:46 w zw. z 00:01:50 - płyta CD k. 43/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 2 stycznia 2020 roku wstrzymał rentę rodzinną E. S. od 1 stycznia 2020 r. wobec braku aktualnego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki w szkole. Decyzja zawierała stosowne pouczenia.

/decyzja – akta ZUS /

Od momentu rozpoczęcia nauki w Policealnym Studium (...) w Ł., tj. od 15 października 2019 r., wnioskodawczynie nie pojawiła się na żadnych zajęciach.

/pismo Studium z 19.02.2020 r. – akta ZUS/

Ubezpieczona nie podchodziła do żadnych egzaminów w Studium.

/zeznania wnioskodawczynie 00:18:46 w zw. z 00:14:43 - płyta CD k. 43/

Wnioskodawczynie nie poinformowała organu rentowego o fakcie zaprzestania uczęszczania do w/w szkoły.

/bezsporne/

Począwszy od 5 listopada 2019 r. wnioskodawczynie podjęła zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony do 1 maja 2021 roku. W okresie od 15 listopada 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku wykonywała także umowę zlecenia.

/umowa o pracę k. 16, umowa zlecenia k. 17-18, wyciąg z rachunku bankowego k. 19-22/

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 84 ust. 1, 9 i 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że E. S. nienależnie pobrała świadczenia za okres od 1 maja 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku w łącznej kwocie 10.476,16 zł z tytułu renty rodzinnej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń świadczenia za ww. okres we wskazanej kwocie.

/decyzja - akta ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach sądowych oraz aktach rentowych dokumentów. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę,

a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie, czy E. S. nienależnie pobrała rentę rodzinną za okres od 1 maja 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku w łącznej kwocie 11.576,16 zł z tytułu renty rodzinnej (w tym jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie 1.100,00 zł).

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom wnioskodawczynie w zakresie w jakim twierdziła, że po podpisaniu w dniu 15 października 2019 r. umowy o naukę w ww. Studium była na jednym zjeździe, bliżej nieokreślonym co do daty, jako sprzecznych z treścią pisma Studium z dnia 19 lutego 2020 r., zgodnie z którym wnioskodawczynie nie pojawiła się na żadnych zajęciach. Wnioskodawczynie sama zresztą przyznała, że prawdopodobnie nie odnotowano jej obecności na zajęciach.

Sąd pominął dowód z dokumentacji dotyczącej sytuacji majątkowej i życiowej wnioskodawczynie (k. 10-15, 23-29) na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 kpc jako mającą wykazać fakty nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzającą jedynie do przedłużenia postępowania. Dokumentację powołano bowiem na okoliczność wykazania przesłanek pozwalających na ewentualne zastosowanie instytucji odstąpienia od żądania zwrotu należności nienależnie pobranych przez odwołującego na podstawie art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. przesłanek pozostających poza zakresem sporu. Wnioskodawczynie nie kwestionowała w odwołaniu uznania przez ZUS za nienależnie pobrane świadczenie renty rodzinnej pobranej przez nią od 1 maja 2019 r. do 31 lipca 2019 r. (nie kwestionowała bowiem zaistnienia okoliczności powodujących zawieszenie lub ustanie prawa do świadczenia w tym okresie ani też kierowania do niej stosownych pouczeń). W tym zakresie wnosila jedynie o odstąpienie od żądania zwrotu należności nienależnie pobranych, co nie było jako przedwczesne przedmiotem badania Sądu w niniejszym postępowaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 53, ze zm.) renta rodzinna przysługuje dzieciom (własnym, drugiego małżonka i przysposobionym):

1) do ukończenia 16 lat;

- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

W myśl ust. 2 art. 68, jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Ponadto w myśl art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Zgodnie zaś z ust. 2 pkt 1 w/w przepisu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

W ustępie 4 i 5 cytowanego przepisu ustawodawca określił, za jaki okres można skutecznie żądać zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. I tak nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5.

Stosownie natomiast do treści art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 266, ze zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie z ust. 9 analizowanego przepisu przepisy ust. 1-8 stosuje się także do pieniężnych świadczeń innych niż z ubezpieczeń społecznych, wypłacanych przez Zakład na mocy odrębnych przepisów.

W myśl przywołanego ust. 11 wskazanego przepisu - jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający te świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, kwoty nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych podlegają zwrotowi bez odsetek.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu pozostała okoliczność, czy E. S. w okresie od 1 maja 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku kontynuowała naukę, a tym samym czy należnie pobrała w tym okresie rentę rodziną.

Bezspornym w sprawie było, że w spornym okresie obejmującym okres od 1 maja 2019 roku do 31 lipca 2019 roku wnioskodawczyni, nauki nie kontynuowała bowiem z dniem 30 kwietnia 2019 roku została skreślona z listy studentów a od maja 2019 roku nie uczęszczała na żadne zajęcia na studiach. Co do okresu od 1 maja 2019 roku do 31 lipca 2019 roku pełnomocnik wnioskodawczyni wnioskował jedynie o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w oparciu o sytuację życiową i majątkową skarżącej. Natomiast w spornym okresie obejmującym dalszy okres od 1 sierpnia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku próbowano w odwołaniu wykazać, że od 1 sierpnia 2019 roku wnioskodawczyni podjęła naukę. Z ustaleń wynika, że pomimo bycia od 31 sierpnia 2019 roku a nie od 1 sierpnia 2019 roku słuchaczem szkoły (na podstawie zawartej dopiero w dniu 15 października 2019 roku umowy o naukę), w której miała kontynuować naukę, nie uczęszczała na obowiązkowe zajęcia edukacyjne. Powyższe wprost wynika z pisma szkoły, której słuchaczem była ubezpieczona (wnioskodawczyni nie pojawiła się na żadnych zajęciach w szkole, przeciwnej okoliczności wnioskodawczyni nie udowodniła). Bezspornym jest natomiast, że do żadnych egzaminów semestralnych w tej szkole wnioskodawczyni nie przystąpiła.

E. S. w toku postępowania nie negowała faktu nieuczęszczania przez nią na zajęcia dydaktyczne w ramach nauki na studiach od 1 maja 2019 roku do 31 lipca 2019 roku, stanęła jedynie na stanowisku, że od 1 sierpnia 2019 roku (data wskazana w odwołaniu) w ramach nauki w Studium była na jednych zajęciach, po czym zrezygnowała wobec niewydania jej ze szkoły stosownego zaświadczenia o kontynuowaniu nauki.

Podkreślić w tym miejscu należy, że istota renty rodzinnej służącej dziecku zmarłego ubezpieczonego sprowadza się do zapewnienia mu świadczenia umożliwiającego kontynuację nauki w celu uzyskania zdolności do samodzielnego utrzymania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 września 2014 r., sygn. III AUa 1972/13, LEX nr 1506643).

Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie dominujące i utrwalone orzecznictwo, w myśl którego określenie przez ustawodawcę w art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy, iż renta rodzinna przysługuje dziecku po ukończeniu 16 roku życia do ukończenia nauki w szkole należy rozumieć nie tyle formalny status ucznia (słuchacza), co realne wypełnianie tej roli stosownie do regulaminu uczelni, w szczególności poprzez uczestnictwo w zajęciach, podchodzenie do egzaminów i przedkładanie wymaganych prac semestralnych itd. Nie mieści się w tym pojęciu takie postępowanie ucznia (słuchacza), które polega na zapisywaniu się do danej szkoły bez uczestniczenia w całości lub istotnie części zajęć, nie podchodzeniu do egzaminów i nie przedkładaniu wymaganych programem nauczania prac. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 listopada 2006 r. III UK 153/11 LEX nr 1318422; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2012 r. I UK 65/12 LEX nr 1231467; wyrok Sądu Najwyższego z 3 sierpnia 2012 r. I UK 96/12 LEX nr 1226829; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2013 r. I UK 471/12 LEX nr 1308053; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2014 r. I UK 414/13 LEX nr 1483946).

W stanie faktycznym niniejszej sprawy nie można dopatrzeć się w działaniach ubezpieczonej zamiaru kontynuowania nauki w szkole, o czym świadczy, iż w spornym okresie nie uczestniczyła w zajęciach dydaktycznych w wymiarze, który umożliwiłby jej podejście do egzaminów semestralnych i uzyskanie tym samym promocji na kolejny semestr. Wnioskodawczyni najpierw została skreślona z listy studentów UŁ, a w kolejnym podejściu do nauki w Studium sama zrezygnowała z dalszej nauki. Zdaniem Sądu nie można także przyjąć, zgodnie z prezentowanym stanowiskiem przez ubezpieczoną, że w Studium zjawiała się choćby na jednych zajęciach, albowiem wnioskodawczyni tego nie udowodniła.

Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, że wnioskodawczyni nie miała woli kontynuowania nauki, stwarzała jedynie pozory jej pobierania, co nie pozwala na uznanie skarżącej za osobę pobierającą naukę w rozumieniu art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Sąd ustalił również, że odwołująca się od momentu uzyskania prawa do renty rodzinnej była regularnie pouczana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o obowiązku ciążącym na osobach pobierających rentę rodzinną po ukończeniu 16 roku życia, tj. do poinformowania organu rentowego o zaprzestaniu uczęszczania do szkoły-uczelni, a jeżeli uczy się nadal to do nadesłania zaświadczenia z szkoły-uczelni z podaniem terminu programowego jej ukończenia. Ponadto w doręczanych wnioskodawczyni decyzjach była informacja, iż osoba, która nienależnie pobrała świadczenia zobowiązana jest do ich zwrotu oraz definicja nienależnie pobranego świadczenia.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego warunkiem uznania świadczenia za nienależnie pobrane jest pouczenie o okolicznościach, których wystąpienie w czasie pobierania świadczenia powoduje jego utratę (w całości lub w części). Pouczenie o takich okolicznościach nie może odnosić się indywidualnie do pobierającego świadczenie, gdyż nie da się przewidzieć, które z różnorodnych okoliczności wystąpią u konkretnego świadczeniobiorcy. W tym sensie wystarczające jest przytoczenie przepisów określających te okoliczności. Jednakże pouczenie musi być na tyle zrozumiałe, aby pobierający świadczenie mógł je odnieść do własnej sytuacji. Ponieważ pouczenie dotyczy zmian w stanie faktycznym i prawnym w stosunku do stanu istniejącego w dacie przyznania świadczenia, pobierający świadczenie musi mieć możliwość skonfrontowania zmian, jakie zaszły w jego przypadku, z treścią pouczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2008 roku, sygn. akt I UK 394/07, LEX nr 494135, Wyrok Sądu Najwyższego z dnia

14 marca 2006 roku, sygn. akt I UK 161/05, publ. OSNP 2007/5-6/78).

Należy w tym miejscu podkreślić, że wnioskodawczyni nie kwestionowała również okoliczności kierowania do niej pouczeń związanych z prawem do renty rodzinnej, ani też ich prawidłowości.

Wobec powyższego w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki z przytoczonego wcześniej art. 138 ust. 2 pkt 1 o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dla przyjęcia podstaw w nim wskazanych wymagane jest wykazanie dwóch przesłanek. Pierwsza polega na wypłaceniu świadczeń, mimo zaistnienia okoliczności powodujących ich zawieszenie lub ustanie. W związku z czym należy wskazać, iż organ rentowy słusznie przyjął w zaskarżonej decyzji, iż brak było podstaw do pobrania przez wnioskodawczynię świadczenia w okresie od 1 maja 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach

w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przepis ten uzależnia bowiem prawo do renty rodzinnej przysługującej dziecku po ukończeniu 16 roku życia od kontynuacji nauki w szkole. Druga przesłanka dotyczy zaś wykazania, że osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania, która to okoliczność została przez Sąd zbadana i nie była nawet kwestionowana przez skarżącą.

Należy także podkreślić, iż zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawczyni spoczywa ciężar udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. E. S. zaś nie udowodniła, iż w okresie od 1 maja 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku nie pobrała nienależnie świadczenia rentowego.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie wnioskodawczyni w zakresie obowiązku zwrotu pobranych świadczeń za okres od 1 maja 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, jako niezasadne oddalił, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji.

Przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu wyznacza treść decyzji, od której wniesiono odwołanie /por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r. sygn. II UZ 52/99, opubl. OSNP 2000/15/601/. Stąd też zawarty w odwołaniu wniosek ubezpieczonej o zwolnienie od obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 1 maja 2019 roku do 31 lipca 2019 roku podlegał przekazaniu do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 464 § 1 k.p.c. w punkcie 2 sentencji. W konsekwencji wnioski dowodowe pełnomocnika wnioskodawczyni powołane na okoliczność sytuacji majątkowej i życiowej wnioskodawczyni uzasadniające ewentualne odstąpienie od żądania zwrotu należności nienależnie pobranych przez odwołującą na podstawie art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegały pominięciu jako przedwczesne.

K.W.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskodawczyni